

**КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ КЪМ
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
– ЧЕРНА ГОРА –**

**Брюксел, 12 октомври 2026 г.
(OR. en)**

AD 86/26

LIMITE

CONF-ME 37

ДОКУМЕНТ ПО ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО

Относно: ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
– Глава 17 „Икономическа и парична политика“

ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Преговорна глава 17 „Икономическа и парична политика“

Настоящата позиция на Европейския съюз се базира на неговата основна позиция за Конференцията за присъединяване на Черна гора (AD 23/12 CONF-ME 2) и се подчинява на залегналите в нея принципи за водене на преговори, и по-специално:

- становище, изразено от една от страните по определена преговорна глава, не предопределя по никакъв начин позицията, която може да бъде приета по други глави;
- споразуменията, дори частични, постигнати в хода на преговорите по глави, които подлежат на разглеждане в последователен ред, не могат да се считат за окончателни преди постигането на цялостно споразумение;
- както и на изискванията, посочени в точки 24, 28, 41 и 44 от рамката за преговори.

ЕС насърчава Черна гора да продължи процеса на постигане на съответствие с достиженията на правото на ЕС (като отбелязва, че допълнителни елементи от достиженията на правото на ЕС могат да влязат в сила преди присъединяването), да осигури ефективното им въвеждане и прилагане и да разработи още преди присъединяването политики и инструменти, възможно най-близки до тези на ЕС.

ЕС отбелязва, че в преговорната си позиция AD 21/17 CONF-ME 8 + ADD 1 и допълнение AD 64/26 CONF-ME 28 Черна гора приема достиженията на правото на ЕС по глава 17, които са в сила към 28 август 2026 г., и декларира, че ще бъде готова да ги прилага към датата на присъединяването си към Европейския съюз.

Парична политика

ЕС отчита значителния напредък, постигнат от Черна гора в привеждането на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС, за да се гарантира функционалната, институционалната, персоналната и финансовата независимост на Централната банка.

ЕС отбелязва, че Законът за Централната банка на Черна гора (ЦБЧГ) гарантира и прилага и четирите принципа на независимост на централната банка (функционална, институционална, персонална и финансова) в съответствие с Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и Устава на Европейската система на централните банки (ЕСЦБ) и на Европейската централна банка (ЕЦБ). В закона изрично се определя, че основната цел на ЦБЧГ е поддържането на ценова стабилност. Без да се засяга този основен мандат, ЦБЧГ подкрепя и икономическите политики на ЕС.

ЕС отбелязва, че ЦБЧГ действа независимо при преследването на целите си, като законът забранява всякакво външно влияние, включително от страна на правителствени органи или други образувания, върху процесите и органите му за вземане на решения. Този принцип обхваща и решенията на ЦБЧГ, които не могат да бъдат одобрявани, анулирани, отменени или изменени по друг начин от външни органи, освен чрез съдебен контрол.

ЕС отбелязва, че Законът за ЦБЧГ установява шестгодишен мандат за управителя, заместник-управителите и другите членове на Съвета, със силни гаранции срещу произволното им освобождаване от длъжност, тъй като условията за отстраняване от длъжност са изцяло приведени в съответствие с Устава на ЕСЦБ/ЕЦБ. ЕС отбелязва също така, че в закона се определят и критериите за допустимост, правилата за несъвместимост и ограниченията по отношение на заетостта след изтичане на мандата, за да се предотвратят всякакви конфликти на интереси.

По отношение на финансовата независимост ЕС отбелязва, че Законът за ЦБЧГ е приведен в съответствие с Устава на ЕСЦБ и ЕЦБ. Освен това ЕС отбелязва, че ЦБЧГ самостоятелно генерира свои собствени приходи, приема своя финансов план, годишни отчети, определя печалбите и загубите и разпределението на печалбите в съответствие със Закона за ЦБЧГ. ЦБЧГ разполага с механизми за одит, включително чрез назначаване на независим външен одитор. ЕС очаква тези гаранции да допринесат за финансовата устойчивост и оперативната независимост на ЦБЧГ и да предпазват ЦБЧГ от политическо влияние. За да се запази финансовата автономност на ЦБЧГ, е важно правителството на Черна гора да спазва постигнатото с банката споразумение относно таксите за услуги, които са важен източник на приходи и допринасят за финансовата независимост и оперативната автономност на ЦБЧГ.

ЕС приветства изменението на член 143 от Конституцията на Черна гора, прието на 24 август 2026 г., което допълнително укрепва функционалната независимост на Централната банка.

ЕС отбелязва, че правната рамка на Черна гора забранява паричното финансиране на публичния сектор и е приведена в съответствие с член 123 от ДФЕС и Устава на ЕСЦБ/ЕЦБ.

Освен това ЕС отбелязва, че в редица правни изменения, наред с другото, на секторното законодателство относно кредитните институции, пенсионните фондове, защитата на депозитите и застраховането се разглежда въпросът за забраната за привилегирован достъп на публичните органи до финансовите институции, както се изисква в член 124 от ДФЕС. ЕС отбелязва, че тези изменения, приложими към момента на присъединяването, ще осигурят пълно съответствие с достиженията на правото на ЕС в тази област.

ЕС подчертава, че е от първостепенно значение Черна гора да запази независимостта на ЦБЧГ и да я опазва от неправомерно политическо влияние, по-специално чрез пълното спазване и прилагане на Закона за Централната банка на Черна гора и останалото приложимо законодателство.

ЕС отбелязва, че Черна гора е постигнала значителен напредък в интеграцията на централната си банка в ЕСЦБ, че е изготвила пътна карта за интеграция и че продължава да укрепва необходимите административни, технически и оперативни способности за изпълнение на свързаните с ЕСЦБ задачи след присъединяването.

Прилагане на рамката по ДФЕС за приемане на еврото по отношение на Черна гора

ЕС многократно е подчертавал, че едностранното въвеждане на еврото в икономиката на Черна гора противоречи на основната обосновка на ДФЕС, в който се предвижда ясен институционален път за приемането на еврото. За да приемат държавите – членки на ЕС, еврото, от тях се изисква да са постигнали висока степен на устойчива конвергенция, която се измерва чрез изпълнението на четири номинални критерия за конвергенция (ценова стабилност, фискална устойчивост, валутен курс и дългосрочен лихвен процент), като същевременно се вземат предвид и други фактори, свързани с икономическата интеграция и конвергенция, както е посочено в член 140, параграф 1 от ДФЕС и Протокол (№ 13) относно критериите за конвергенция.

ЕС припомня общата позиция на Конференцията за присъединяване на Черна гора (AD 23/12 CONF-ME 2), в която се заявява, че използването на еврото от Черна гора, решено от черногорските власти при изключителни обстоятелства, е напълно различно от членството в еврозоната и че въпросът ще трябва да бъде разгледан по време на преговорите. Добавя се и това, че Черна гора ще участва в икономическия и паричен съюз от присъединяването си като държава членка с дерогация и ще се присъедини към еврозоната с решение на Съвета в този смисъл, което ще бъде взето на основата на оценка на изпълнението от нейна страна на необходимите условия.

ЕС припомня и общата позиция на ЕС по глава 17 (AD 4/18 CONF-ME 2), в която се посочва, че ЕС ще определи как да се прилага рамката на ЕС за приемане на еврото преди временното затваряне на тази глава. В резултат на това ЕС разработи и представи на Черна гора решение, което разглежда изключителната ситуация в Черна гора и гарантира, че оценката на конвергенцията, прилагана по отношение на Черна гора, е еквивалентна в икономическо отношение на оценката, прилагана по отношение на други държави членки, и надлежно позволява да се оцени спазването от страна на Черна гора на изискването за висока степен на устойчива конвергенция съгласно член 140 от ДФЕС.

ЕС отчита, че Черна гора официално е приела предложеното решение за коригираната рамка за оценка на конвергенцията за приемане на еврото и е изпълнила петия критерий, определен в общата позиция на ЕС AD 4/18 CONF-ME 2.

Коригираната рамка за оценка на конвергенцията за Черна гора ще стане част от Договора за присъединяване.

Икономическа политика

ЕС отбелязва, че Черна гора е постигнала значителен напредък в подготовката за координиране на икономическите политики на държавите – членки на ЕС, в съответствие с ДФЕС. ЕС приветства ключовия етап, постигнат в привеждането на статистиката в съответствие с изискванията на Европейската система от национални и регионални сметки от 2010 г. (ЕСС 2010), по-специално по отношение на предоставянето на данни, таблици и описи за държавната финансова статистика (ДФС) и процедурата при прекомерен дефицит (ППДФ), което е от основно значение за наблюдението на състоянието на националните бюджети съгласно член 126 от ДФЕС. ЕС приканва Черна гора да продължи да постига съответствие със статистическите изисквания и изискванията за прозрачност спрямо националните бюджетни рамки, и отбелязва ангажиментите на Черна гора в това отношение по глава 18 „Статистика“ от преговорите за присъединяване.

ЕС отбелязва, че Черна гора е постигнала до голяма степен съответствие с Директива 2011/85/ЕС, като на 24 август е приела Закона за бюджета и фискалната отговорност. Законът обхваща основните елементи, изисквани от правилата на ЕС относно бюджетните рамки, включително фискалните правила, средносрочната бюджетна рамка, по-строгото планиране и изпълнение на бюджета, бюджетирането, основано на изпълнението, управлението на държавния дълг, наблюдението на фискалния риск и създаването на независим Фискален съвет.

ЕС приветства назначаването на всички членове на Фискалния съвет на 31 юли 2026 г., но призовава Черна гора да ускори привеждането му в действие, и той трябва да започне да предоставя независими и експертни становища относно бюджетните планове на правителството много преди датата на присъединяването.

Освен това ЕС отбелязва, че Черна гора продължава да участва в годишния икономически и финансов диалог между ЕС и регионалните партньори (програмата за икономически реформи) и редовно се ангажира да изпълнява годишните политически насоки. Програмата за икономически реформи служи като централен механизъм за макроикономическо и фискално планиране, като осигурява съответствие с процеса на европейския семестър.

ЕС подчертава, че постоянните усилия и трайното изпълнение на структурните реформи (особено на тези, определени като приоритетни в доклада за страната, придружаващ годишното съобщение относно политиката на ЕС за разширяване, в програмата за реформи в рамките на плана за растеж за Западните Балкани и в годишния икономически и финансов диалог между ЕС и регионалните партньори) продължават да бъдат необходими за поддържането и доукрепването на капацитета на Черна гора да функционира като пазарна икономика, както и за запазването на конкурентния ѝ капацитет в рамките на Съюза след присъединяването.

* * *

Въз основа на изложените по-горе съображения ЕС отбелязва, че на този етап не са необходими по-нататъшни преговори по тази глава.

Проследяването на напредъка по отношение на постигането на съответствие с достиженията на правото на ЕС и тяхното прилагане ще продължи в хода на преговорите. ЕС подчертава, че ще отделя особено внимание на наблюдението на всички конкретни въпроси, посочени по-горе, с оглед да се гарантират административният капацитет на Черна гора, нейната способност да прилага и изпълнява достиженията на правото на ЕС по настоящата глава, включително засилен капацитет да функционира като пазарна икономика, както и приключването на привеждането в съответствие на законодателството. Необходимо е да се отдели особено внимание на връзките между настоящата глава и други преговорни глави. Окончателна оценка на съответствието на законодателството на Черна гора с достиженията на правото на ЕС и на способността на страната за тяхното прилагане във всички области може да бъде направена едва на по-късен етап от преговорите. Освен цялата информация, която ЕС може да изиска с оглед на преговорите по тази глава и която трябва да бъде предоставена на Конференцията, ЕС приканва Черна гора редовно да представя на Съвета за стабилизиране и асоцииране подробна писмена информация за напредъка в прилагането на достиженията на правото на ЕС и за укрепването на административния си капацитет.

Като се имат предвид всички посочени по-горе съображения, ако е необходимо, ЕС ще разгледа отново тази глава в подходящ момент.

ЕС отбелязва, че в преговорната си позиция AD 21/17 CONF-ME 8 + ADD 1 и допълнение AD 64/26 CONF-ME 28 Черна гора приема достиженията на правото на ЕС по глава 17, които са в сила към 28 август 2026 г.

ЕС отчита заявлението на Черна гора, че ще продължи процеса на постигане на съответствие с достиженията на правото на ЕС и че ще бъде готова да ги прилага към датата на присъединяването си към Европейския съюз.

Освен това ЕС припомня, че е възможно между 28 август 2026 г. и приключването на преговорите към достиженията на правото на ЕС да се добавят нови елементи.

**ПРОЕКТ – ПРАВНИ ИЗМЕНЕНИЯ,
ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ ОБЩАТА ПОЗИЦИЯ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

**ЧАСТ [XX]
ПРИНЦИПИ**

Член [X]

Черна гора участва в Икономическия и паричен съюз от датата на присъединяване като държава членка с дерогация по смисъла на член 139 от ДФЕС.

- Без да се засяга параграф 1, при присъединяването на Черна гора към Съюза по изключение ѝ се разрешава да продължи да използва еврото като единствено законно платежно средство съгласно националното ѝ право.
- Еврото не е законно платежно средство в Черна гора по смисъла на правото на Съюза до отмяната на дерогацията в съответствие с член 140, параграф 2 от ДФЕС.
- До отмяната на дерогацията използването на еврото от Черна гора не ѝ предоставя никакви права или задължения, произтичащи от статута на държава членка, чиято парична единица е еврото.
- С оглед на изключителните обстоятелства в Черна гора изискванията, посочени в член 140, параграф 1, първа алинея, трето и четвърто тире от ДФЕС и по-подробно изложени в членове 3 и 4 от Протокол (№ 13) към Договорите, се адаптират, както е посочено в Протокол № [xx].

Протокол № [xx] относно някои корекции в рамката за оценка на конвергенцията за Черна гора [да се приложи към Договора за присъединяване]

Съображения:

Използването на еврото от Черна гора е оправдано от изключителни исторически обстоятелства. Вследствие на хиперинфлацията след войните през 1990-те години Черна гора започва де факто да използва германската марка по това време. За да стабилизира икономиката си, Черна гора официално започва да използва германската марка като законно платежно средство през 1999 г., успоредно с югославския динар, а до 2000 г. същата става единственото законно платежно средство в Черна гора. Споразумение с Федерална република Германия, което да урежда използването на германската марка от Черна гора, не е сключвано. През март 2002 г., след като евробанкнотите и евромонетите влизат в обращение в еврозоната, Черна гора заменя германската марка с еврото като единствено законно платежно средство. По същия начин, не е сключвано споразумение с Европейския съюз, уреждащо използването на еврото от Черна гора.

- През октомври 2007 г. Съветът заяви, че едностранното въвеждане на еврото е несъвместимо с Договорите, които предвиждат приемането на еврото като резултат от структуриран, многостранен процес на конвергенция, и че последиците от Договорите за паричния режим на Черна гора ще бъдат подробно описани своевременно, най-късно по време на бъдещи преговори за присъединяване към Европейския съюз.
- Използването на еврото от Черна гора създава трудности при прилагането на два от четирите критерия за конвергенция, предвидени в член 140, параграф 1 от ДФЕС и подробно изложени в Протокол (№ 13) към Договорите¹, а именно валутния курс и в по-малка степен, критериите за дългосрочните лихвени проценти. Това намалява действителното им икономическо значение за оценката на изискването за висока степен на устойчива конвергенция, както е посочено в член 140, параграф 1 от ДФЕС.

¹ Протокол (№ 13) относно критериите за конвергенция (ОВ С 202, 7.6.2016 г., стр. 281 – 282, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/pro_13/oj)

- Предвид използването на еврото в Черна гора критериите за валутния курс и дългосрочния лихвен процент не могат да се използват пълноценно като пазарен тест за рисковете за макроикономическата и финансовата стабилност, както е предвидено в член 140, параграф 1 от ДФЕС и Протокол (№ 13) към Договорите. По-специално от критична трудност за оценката е тестът за липса на сериозно напрежение във валутния курс, който не е приложим, когато няма обменен курс. Поради това, като се има предвид невъзможността за използване по същество на критерия за валутния курс и отслабването на ползата от критерия за дългосрочния лихвен процент, задълбоченият преглед на други фактори, свързани с икономическата интеграция и конвергенция и посочени в член 140, параграф 1, последната алинея от ДФЕС, следва да замени критерия за валутния курс и да допълни критерия за лихвения процент, за да се даде възможност за правилна оценка на изискването за висока степен на устойчива конвергенция.
- Изборът на други приложими фактори като заместващи и допълващи елементи се ръководи от принципа на функционална еквивалентност с цел да се компенсира липсата на съответна информация за оценка на постигането на висока степен на устойчива конвергенция – информация, която в противен случай би била предоставена чрез отразяване на сериозно напрежение във валутния курс и висок дългосрочен лихвен процент. Това следва да гарантира и че оценката на конвергенцията, прилагана по отношение на Черна гора, е еквивалентна в икономическо отношение на оценката, прилагана по отношение на другите държави членки с дерогация.

- По-конкретно прегледът на: i) състоянието и развитието на платежния баланс (текущи, капиталови и финансови сметки), включително на позициите по външните финансовите активи и пасиви; и ii) състоянието и развитието на ценовата и разходната конкурентоспособност, следва да има за цел да се определят възможните външни или вътрешни уязвимости, които биха могли да доведат до сериозно напрежение във валутния курс, ако Черна гора имаше своя собствена валута. Предмет на тази оценка следва да е устойчивостта на външната позиция на Черна гора. В нея следва също така да се разгледат възможните вътрешни дисбаланси, които могат да доведат до външни дисбаланси. В съответствие с член 140, параграф 1 от ДФЕС и Протокол (№ 13) към Договорите Черна гора следва да има устойчива външна позиция по време на участието си във валутния механизъм (ERM II) в продължение на най-малко две последователни години.
- Анализът на тези елементи, посочен в предходното съображение, следва да бъде също толкова важен за оценката на постигането на висока степен на устойчива конвергенция, колкото и анализът на другите критерии за конвергенция. Анализът може да доведе до положителна оценка, ако другите критерии също са изпълнени и е установена висока степен на устойчива конвергенция, или до отрицателна оценка в случай на рискове за устойчивостта на външната позиция.
- В оценката следва да се вземат предвид макроикономическите показатели на Черна гора и дали текущата сметка е подкрепена от стабилни източници на външно финансиране, измерени във финансовата сметка. Един допълнителен анализ на позициите по външните финансови активи и пасиви следва да даде измерима представа за експозицията на държавата на рискове от възможни промени в нагласите на чуждестранните инвеститори и свързаните с това рискове от рязка корекция на външната позиция. В този анализ следва да се разгледа и разбивката на външните задължения на преки чуждестранни инвестиции и дълг. Въпреки че цените и разходите следва да се разглеждат като част от критерия за ценова стабилност, анализът на показателите за външна конкурентоспособност следва да помогне да се разбере дали натрупаните промени в цените и разходите пораждат рискове за външните резултати, измерени например чрез увеличаване на експортните пазарни дялове.

- Анализът следва също така да се стреми да установи евентуални вътрешни дисбаланси, които, ако не бъдат преодолени, в крайна сметка биха могли да изискват външна корекция. Те следва по-специално да включват оценка на развитието на задлъжнялостта на домакинствата или предприятията, като се вземат предвид както динамиката на дълга, така и неговото равнище. И двете измерения следва да бъдат оценени с оглед на основните макроикономически показатели на страната. Анализът на възможните вътрешни дисбаланси следва да бъде допълнен от проучване на възможните уязвимости във финансовия сектор, тъй като такива уязвимости могат да действат като мощен усилвател на други макроикономически дисбаланси. Освен това, въпреки че фискалните дисбаланси са добре документиран възможен източник на външен дисбаланс, тяхната оценка следва да бъде в рамките на фискалния критерий и следователно да бъде изключена от анализа на други фактори.
- Двете измерения на оценката на устойчивостта – външно и вътрешно – следва да се извършват чрез оценяване на набор от показатели. Следва да се вземат предвид взаимодействията между двете измерения, за да се установят възможните източници на уязвимост, които биха могли взаимно да засилят тяхното въздействие. Анализът следва да се основава в голяма степен на методите и количествените инструменти, разработени в контекста на процедурата при макроикономически дисбаланси (ПМД), установена с Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси² и Регламент (ЕС) № 1174/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно принудителните мерки за коригиране на прекомерните макроикономически дисбаланси в еврозоната³. В анализа следва по-специално да се вземат предвид констатациите от евентуални задълбочени прегледи на ПМД. В съответствие с предишните доклади за конвергенцията при оценката на други фактори следва да се вземе предвид и институционалното качество предвид неговата роля за оформянето на макроикономическата устойчивост и капацитета за приспособяване на икономиката.

² Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

³ Регламент (ЕС) № 1174/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно принудителните мерки за коригиране на прекомерните макроикономически дисбаланси в еврозоната (ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 8 – 11, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2011/1174/oj>).

- Критериите за конвергенция по отношение на ценовата стабилност и фискалната устойчивост следва да се прилагат за Черна гора, както е посочено в член 140, параграф 1 от ДФЕС и Протокол (№ 13) към Договорите. Изискването за съвместимост на националното законодателство с членове 130 и 131 от ДФЕС и с Устава на ЕСЦБ и на ЕЦБ следва да се прилага и за Черна гора, както е посочено в член 140, параграф 1 от ДФЕС.
- Освен това в съответствие с настоящата рамка за участие в ERM II, определена от страните по ERM II през 2018 г. за България и през 2019 г. за Хърватия, Черна гора и страните по ERM II следва да се споразумеят за редица предварителни политически ангажименти, които да бъдат изпълнени от държавата членка преди присъединяването ѝ към ERM II, в области на политиката, които са от голямо значение за плавния преход към ERM II и участието в него.

Предварителните ангажименти следва да включват най-малко тясно сътрудничество с единния надзорен механизъм, подходяща макропруденциална рамка и подходяща рамка за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма.

- В съответствие с досегашните практики Черна гора следва също така да поеме допълнителни ангажименти в момента на присъединяването си към ERM II („ангажименти след присъединяването“) с цел постигане на висока степен на устойчива конвергенция, както се изисква в член 140, параграф 1 от ДФЕС.
- Предварителните ангажименти и ангажиментите след присъединяването следва, наред с други фактори, да отчитат необходимостта от реформи за преодоляване на макроикономическите уязвимости и всички допълнителни предизвикателства, произтичащи от предишното едностранно въвеждане на еврото от Черна гора.
- Черна гора следва също така да предприеме необходимите мерки за укрепване на оперативния и аналитичния капацитет на своята Централна банка в областта на паричната политика, за да гарантира ефективното участие на Централната банка на Черна гора в Евросистемата след отмяната на дерогацията.

Член 1

Обхват

С настоящия протокол се създава коригирана рамка за оценка на конвергенцията във връзка с приемането на еврото от Черна гора съгласно член 140 от ДФЕС по отношение на член 140, параграф 1, първа алинея, трето и четвърто тире от ДФЕС, както е изложено по-подробно в членове 3 и 4 от Протокол (№ 13) към Договорите. Елементите на тези членове, за които въпросният протокол не съдържа корекции, не се засягат от същия.

Член 2

Прилагане на критериите за конвергенция

Критерият за валутния курс, посочен в член 140, параграф 1, първа алинея, трето тире от ДФЕС и подробно изложен в член 3 от Протокол (№ 13) към Договорите, не се прилага за Черна гора като съществен икономически критерий и се заменя с членове 4 – 6.

- Критерият за дългосрочните лихвени проценти, посочен в член 140, параграф 1, първа алинея, четвърто тире от ДФЕС и подробно изложен в член 4 от Протокол (№ 13) към Договорите, продължава да се прилага за Черна гора, допълнен от членове 4 – 6.

Член 3

Участие в ERM II

Независимо от член 2, параграф 1 Черна гора подава заявление за участие във валутния механизъм (ERM II), както е предвидено в член 140, параграф 1, първа алинея, трето тире от ДФЕС.

- Черна гора участва в ERM II в продължение на най-малко две последователни години преди приемането на положителна оценка на конвергенцията съгласно член 140 от ДФЕС и член 3 от Протокол (№ 13) към Договорите.
- Черна гора поддържа устойчива външна позиция по време на участието си в ERM II за период от най-малко две последователни години.
- Преди участието в ERM II Черна гора и страните по ERM II се договарят за редица предварителни политически ангажменти, които да бъдат изпълнени от Черна гора преди присъединяването ѝ към ERM II. Черна гора поема и допълнителни ангажменти в момента на присъединяване към ERM II (ангажменти след присъединяването).

Член 4

Други приложими фактори

С цел да се прецени дали Черна гора е постигнала висока степен на устойчива конвергенция, особено значение се отдава на разглеждането на другите приложими фактори, посочени в член 140, параграф 1, последна алинея от ДФЕС.

Член 5

Оценка на външната устойчивост

Прегледът, посочен в член 4, включва по-специално оценка на:

- (i) състоянието и развитието на платежния баланс (текущи, капиталови и финансови сметки), включително позициите по външните финансови активи и пасиви; и
- ii) състоянието и развитието на ценовата и разходната конкурентоспособност.

1. Прегледът установява наличието на евентуални външни или вътрешни дисбаланси, които биха могли да доведат до сериозно напрежение във валутния курс, ако Черна гора имаше своя собствена валута, както и устойчивостта на външната позиция.
2. Наличието на рискове за устойчивостта на външната позиция може да доведе до заключението, че не е постигната висока степен на устойчива конвергенция.

Член 6

Вътрешни дисбаланси и финансов сектор

За целите на член 5, параграф 2 оценката на възможните вътрешни дисбаланси, които могат да доведат до външни дисбаланси, включва:

- i) промени в задлъжнялостта на домакинствата и предприятията;
- ii) уязвимости във финансовия сектор.

Член 7

Капацитет на Централната банка

Черна гора предприема необходимите мерки за укрепване на оперативния и аналитичния капацитет на своята Централна банка в областта на паричната политика.

Тези мерки гарантират ефективното участие на Централната банка на Черна гора в Евросистемата след отмяната на дерогацията.